

Nyd Danmarks flotteste udsigter

17 af Farvandsvæsenets fyr er åbne for offentligheden – en spændende maritim udflugt på sommertogtet

Af Lise Mortensen Høy

Høje og statelige står de langs de danske kyster. Med skarpe lyskegler, der fejrer hen over havet, vejleder de søfarten – som de har gjort det i mere end 100 år. De fleste af de danske fyr er bygget omkring 1900-tallet, enkelte helt tilbage omkring 1800, og de er som sådan små stykker historie om fantastiske bygningsværker, lysteknik i stadig udvikling og opfindelsen af linsen.

Med til historien hører og-

så, at fyrene har været rigtig store arbejdspladser, mange er bygget med et omliggende bygningskompleks med plads til flere familier, der har haft deres udkomme ved fyret. Mange steder har 5 - 10 mand arbejdet i døgndrift for at holde fyr og tågesignal i gang, indberette is- og vejmeldinger og holde kystudkig.

En af de sjove ting ved fyrene er, at selv om alle jo har samme funktion, er de ikke bygget ud fra nogen »standardudform-

ning»; hvert enkelt fyrtårn er tegnet og bygget lokalt.

De danske fyr er drevet af Farvandsvæsenet, og der er gammel tradition for, at en del af fyrene er åbne, så offentligheden kan komme op og se dem.

I alt 17 fyr fordelt over hele Danmark, fra Christiansø Fyr i øst til Blåvandshug i vest har officielle åbningstider, hvor besøgende kan se de spændende bygningsværker.

Skønt fyrene i dag er auto-

matiserede med fotoceller og elektricitet, kan man i en del af fyrene se de oprindelige urværker, der benyttedes til at drive fyrene, før de blev automatiseret. Man kan se de fantastiske linser i fyrets top, maskinerierne til nødstrømsanlægget, og man kan nyde udsigten både ud over havet og ind over land.

Nogle af fyrene ligger så tæt på en havn, at de passer til en rask gåtur – andre kræver en cykel eller en bus. ↓

Christiansø Fyr

Position: N 55°19.24',
E 015°11.23'

Adresse: Christiansø,
3740 Svaneke

Nærmeste havn: Havnen
på Christiansø - gå afstand.

Tårnet på Christiansø Fyr er 16 meter højt - og flammehøjden er 29 meter over havet.

Fyret blev tændt første gang den 1. oktober 1805, etableret som det første danske blinkfyр med tre olielamper, der blev

drevet rundt ved hjælp af et urværk – og det var dermed Europas mest moderne fyr.

Som andre steder (fyret i et tårn på Kronborg eller i kirketårnet på Tunø Kirke) viste konstruktøren - Poul Løwenørn - også her sin praktiske sans, idet han lod fyret opføre mellem ydre og indre mur i det gamle fæstningstårn, Store Tårn, som var hovedtårnet i øens 300 år gamle fæstningsværk.

Blåvandshuk Fyr

Position: N 55°33.47',
E 008°04.99'

Adresse: Fyrvejen 106,
6857 Blåvand

Nærmeste havn: Ca. 25 km
fra Esbjerg, hvorfra der går
busser i timedrift.

Blåvandshuk Fyr blev oprettet i 1888 som et vinkelfyr bestående af en træbåke med linseapparat.

Det nuværende 39m høje betontårn blev opført i år 1900. Linseapparatets rotation blev drevet af et mekanisk urværk med lodder, som bevægede sig hele vejen ned gennem trappe-lysningen og blev trukket op hver 4. time. Flammens højde over havet er 55 meter og kan ses i en afstand af 20 sømil.

Først i januar 1948 installeredes der en elektrisk 220 volt glødelampe på 1000 watt.

Til betjening af fyrskibene

udlagt ud for Esbjerg ved Vyl og Horns Rev, blev der i 1901 oprettet en gnistelegrafstation ved fyret. Telegrafvæsenet overtog radiostationen i 1914, og den blev samtidig en offentlig telegrafstation.

Kegnæs Fyr

Position: N 54°51.18',
E 009°59.25'
Adresse: Nørre Landevej 7,
Kegnæs, 6470 Sydals
Nærmeste havn: Hørup
Hav - Mommark - ca. 10
km.

Nordborg Fyr

Position: N 55°04.68',
E 009°42.68'
Adresse: Augustenhofvej
33, 6430 Nordborg
Nærmeste havn: Dyvig -
Ca. 7 km.

Helnæs Fyr

Position: N 55°08.00',
E 009°58.72'
Adresse: Lindhovedvej 33,
5631 Ebberup – syd for
Assens
Nærmeste havn: Der findes
ingen havn i nærheden -
men mulighed for opank-
ning.

Vesborg Fyr

Position: N 55°46.20',
E 010°33.05'
Adresse: 8305 Tranebjerg,
Samsø
Nærmeste havn: Kolbykås
- Ca. 5 km.

Keldsnor Fyr

Position: N 54°43.86',
E 010°43.29'
Adresse: Rathvej 8, 5935
Bagenkop, Langeland
Nærmeste havn: Bagenkop
- Ca. 5 km.

Skagen Fyr

Position: N 57°44.13',
E 010°37.81'
Adresse: Fyrvej 36, 9990
Skagen
Nærmeste havn: Skagen
Havn - Ca. 3 km.

Hirtshals Fyr

Position: N 57°35.09',
E 009°56.52'
Adresse: Fyret,
9850 Hirtshals
Nærmeste havn: Hirtshals -
Ca. 3 km.

Hanstholm Fyr

Position: N 57°06.77',
E 008°35.92'
Adresse: Tårnvej 21, 7730
Hanstholm
Nærmeste havn:
Hanstholm - Ca. 2 km.

Lodbjerg Fyr

Position: N 56°49.40',
E 008°15.76'
Adresse: Lodbjergvej 33,
7770 Vestervig
Nærmeste havn: Agger -
Ca. 4 km

Bovbjerg Fyr

Position: N 56°30.79',
E 008°07.18'
Adresse: Fyrvej 27,
7620 Lemvig
Nærmeste havn: Lemvig -
Ca. 10 km.

Lyngvig Fyr

Position: N 56°02.98',
E 008°06.22'
Adresse: Holmsland Klitvej
109, Nørre Lyngvig, 6960
Hvide Sande
Nærmeste havn: Hvide
Sande - Ca. 8 km.

Hov Fyr

Position: N 55°08.80',
E 010°57.28'
Adresse: Hov Fyrvej 17,
5953 Tranekær, Langeland
Nærmeste havn: Lohals -
Ca. 7 km.

Dueodde Fyr

Position: N 54°59.52',
E 015°04.47'
Adresse: Fyrvejen 11,
3730 Nexø
Nærmeste havn: Snogebæk
- ca. 3,5 km.

Sletterhage Fyr

Position: N 56°05.71',
E 010°30.77'
Adresse: Sletterhagevej 56,
8420 Knebel
Nærmeste havn: Langsgårde
Bro - Ca. 9 km.

Skjoldnæs Fyr

Position: N 54°58.16', E
010°12.40'
Adresse: Skjoldnæsvej 8,
5985 Søby, Ærø
Nærmeste havn: Søby
- Ca. 4 km.

Fyretablisementet på det nordøstligste punkt på tangen Skjoldnæs på Ærø er opført i 1881. Selve det runde fyrtårn er en del af et 3-fløjet anlæg om en lukket gård, bygget af fint tilhuggede granitkvadre.

Tårnet er 22 meter højt, fyrehøjden er 32 meter over havets overflade, og giver en fantastisk udsigt ud over øhavet.

Ved fyrets oprettelse blev det forsynet med et roterende linseapparat og en 4-vægers brænder.

I 1907 blev denne ombygget med en petroleums-glødenetsbrænder, som gav en lysstyrke på 60.000 HL (HefnerLys = stearinlys). Linsens rotation blev trukket af et urværk, der blev trukket af et lod, som gik ned gennem hele tårnet, og som skulle trækkes op ved

Fyret, som ligger på den sydligste spids af Helgenæs på Mols, blev oprettet i 1872 af Århus Kommune som et hvidt, fast fyr med spejllapparat i gavlen af fyrmesterboligen.

I 1894 overtog Farvandsvæsenet (dengang Fyrvæsenet) fyret og byggede i stedet det nu eksisterende 16 meter høje betontårn, indrettet som vinkelfyr med en lysevne på 16 sømil.

Ved Fyrvæsenets overtagelse i 1894 blev stationen også udstyret med et tagesignal, men som det skete ved de fleste fyr, blev dette nedlagt i 1997.

Der var etableret Kystudkig på fyret frem til 1985, hvor fyret blev automatiseret og overgik til enmandsbetjent fyr.

Fyret gennemgik en større bygningsmæssig renovering i 1998/99 og fremtræder nu meget flot og velholdt.

hjælp af et håndspil flere gange hver nat.

Selvom rotationen i dag er el-drevet, eksisterer det oprindelige urværk stadig.

Tidligere bestod personalet ved fyret af en fyrmester, en fyrassistent, en fyrpasser samt en medhjælper. I dag er der ansat en overfyrrpasser til at klare jobbet.